

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Exekuční řízení

Mgr. Miloslav Hrdlička

Občanské právo procesní III

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Pojem a předmět civilních exekucí

Podstata a funkce exekučního řízení

- Právní vztahy založené na normách hmotného práva
- Vynutitelnost práva předpokládá uplatnění odpovídajících mocenských prostředků
- Stát zajišťuje legislativní činnost spojenou s tvorbou právního řádu a současně je povinen plně garantovat dodržování právního řádu
- Donucující zákrok státu proti povinnému se však musí uskutečnit postupem, který je přesně a podrobně stanoven právními předpisy

Nalézací a exekuční řízení

- Ochrana subjektivních práv spočívá
  - V autoritativním zjištění, že uplatňované právo existuje
  - Ve vynucení tohoto práva
- Autoritativní zjišťování - nalézací řízení
- Nucené uskutečnění práva - exekuční řízení

- V řízení o určení práva nebo vztahu, v řízení o osobním stavu a v řízení, kde se návrh zamítá postačuje ochrana v podobě autoritativního zjištění práva
- V případě rozhodnutí ukládajících plnění (vyjma nahrazení projevu žalovaného) a nesplnění tohoto plnění povinným může dojít k donucení

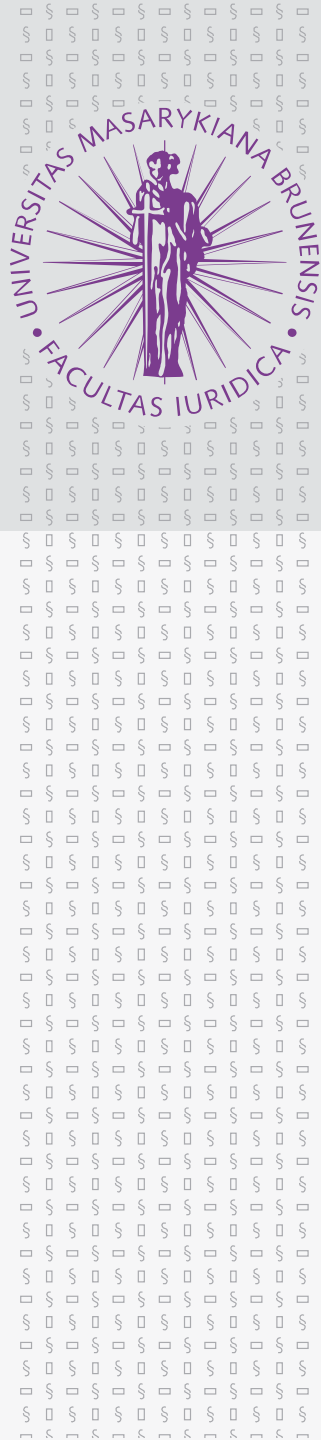
Exekuční právo

- Je souborem právních norem, které upravují činnost soudu, soudních exekutorů, stran a dalších subjektů exekučního řízení při realizaci plnění, uloženého povinnému subjektu vykonatelným rozhodnutím (státního) orgánu, jež se uskutečňuje za pomoci donucujících prostředků státní moci.
  - Macur, J. Kurs občanského práva procesního - Exekuční právo. Praha: C. H. Beck, 1998, s. 5

Prameny civilních exekucí

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
  - Zejména část šestá
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy
- Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Zásady exekučního řízení

Zásady civilního procesu - obecně

- Zásada materiální pravdy
- Zásada volného hodnocení důkazů
- Zásada dispoziční
- Zásada projednací

- Zásada rozhodování samosoudcem

- Zásada rovnosti
- Zásada veřejnosti

Speciální zásady - fáze rozvrhu výtěžku

- Zásada přednosti
  - Např. § 279 odst. 2 OSŘ
- Zásada časové priority
  - Pohledávky se uspokojují v zákonem stanoveném pořadí
  - Např. podle okamžiku doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí plátcí mzdy
- Zásada proporcionality
  - Výtěžek, který nestačí k uspokojení všech pohledávek, se přidělí jednotlivým pohledávkám podle poměru výšky těchto pohledávek k souhrnu všech pohledávek
  - Např. § 280 odst. 2,3 OSŘ

Speciální zásady - obecně

- Zásada ochrany a obrany povinného
- Zásada ochrany třetích osob

- Projevují se takto:
  - Exekuční řízení může být prováděno jen za podmínek stanovených zákonem
  - Exekuční řízení smí být prováděno jen způsoby, které zákon určuje - § 257
  - Exekuční řízení smí být vedeno jen v rozsahu, jaký stačí k uspokojení vymáhaného nároku - § 263
  - Uspokojení vymáhaného nároku může být dosaženo pouze postižením majetku povinného

Ochrana povinného - OSŘ

- Výkon rozhodnutí (exekuce) nesmí být veden způsobem, který je zřejmě nevhodný - tj. v nepoměru mezi výší pohledávky a ceny předmětu, z něhož by měla být pohledávka uspokojena
- Výkon rozhodnutí (exekuce) nesmí být zřejmě neúčelný - tj. že by dosažený výsledek nestačil ani k pokrytí nákladů řízení o výkon rozhodnutí - zastavení exekuce

Odklad výkonu rozhodnutí - § 266 OSŘ

- Na návrh může soud odložit provedení výkonu rozhodnutí, jestliže
  - se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlený výkon rozhodnutí mohl mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky
  - oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen.
- I bez návrhu povinného může soud odložit provedení výkonu rozhodnutí, lze-li očekávat, že výkon rozhodnutí bude zastaven

Odklad exekuce podle EŘ

- § 54 EŘ, jinak OSŘ
- Návrh na odklad exekuce se podává u exekutora, který vede exekuci.
- Do vydání rozhodnutí o návrhu na odklad exekuce exekutor nečiní žádné úkony směřující k provedení exekuce, nejde-li o návrh, který je svévolným nebo zřejmě bezúspěšným uplatňováním nebo bráněním práva.
- I bez návrhu může exekuční soud nebo exekutor odložit provedení exekuce, lze-li očekávat, že exekuce bude zastavena.
- Nevyhoví-li exekutor návrhu na odklad exekuce do 7 dnů, postoupí jej společně s exekučním spisem k rozhodnutí exekučnímu soudu, který o něm rozhodne bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů.

Zastavení výkonu rozhodnutí

- § 268 OSŘ - Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže
  - byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným
  - rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným
  - zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení
  - výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a 322 vyloučeny
  - průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů
  - bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267)
  - po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku
  - výkon rozhodnutí je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat (promlčení, zřejmě nevhodný způsob, pohledávka vyloučená z výkonu)

Zastavení výkonu rozhodnutí

■ Dále např. dle:

- § 290 OSŘ - Soud zastaví na návrh plátce mzdy nebo povinného nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, když povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny.
- § 336m OSŘ - Nebylo-li při dražbě učiněno ani nejnižší podání, soud dražební jednání skončí. Další dražební jednání soud nařídí na návrh oprávněného nebo toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný, který lze podat nejdříve po uplynutí tří měsíců od bezúspěšné dražby; nebyl-li návrh podán do jednoho roku, soud výkon rozhodnutí zastaví.

Zastavení exekuce podle EŘ

- § 55 EŘ, jinak OSŘ
- Návrh na zastavení exekuce může povinný podat do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu zastavení exekuce.
- Návrh na zastavení exekuce se podává u exekutora, který vede exekuci.
- Nevyhoví-li exekutor návrhu na zastavení exekuce, postoupí jej společně s exekučním spisem v uvedené lhůtě k rozhodnutí exekučnímu soudu.
- O zastavení exekuce může rozhodnout exekuční soud i bez návrhu.

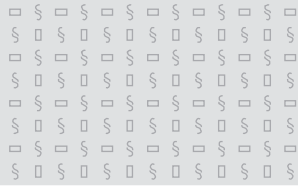
Ochrana třetích osob - Vylučovací spory

- § 267 OSŘ
  - Právo k majetku, které nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí v řízení podle třetí části tohoto zákona.
  - Typicky - vlastnické právo, držba,

- Prostředkem obrany manžela povinného již není vylučovací žaloba, nýbrž návrh na zastavení výkonu rozhodnutí !

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Subjekty exekučního řízení

Soud

- Rozlišovat !
  - vykonávací řízení soudní - výkon rozhodnutí dle OSŘ
  - a soudní řízení exekuční - úkony soudu, avšak dle EŘ

Soud

- Spadá mezi subjekty, které svou procesní aktivitou podstatně ovlivňují průběh a výsledky exekučního řízení
- V exekučním řízení jedná a rozhoduje u soudu I. stupně předseda senátu jako samosoudce
- Vyšší soudní úředník - viz JŘ
  - Může provádět úkony týkající se srážek ze mzdy, příkazání pohledávky, prodeje movitých věcí, event. tam, kde jej pověřil předseda senátu
- Justiční čekatelé a soudní tajemníci - § 6 JŘ
  - Mohou provádět úkony týkající se srážek ze mzdy, příkazání pohledávky, prodeje movitých věcí

Soudní vykonavatel - § 46 JŘ

Provádí např.:

- prohlídku povinného a prohlídku jeho místností, skříní a jiných schránek (§ 325a o. s. ř.)
- soupis movitých věcí (§ 326 o. s. ř.)
- zajištění sepsaných věcí (§ 327 o. s. ř.)
- označení sepsaných věcí, které nebyly zajištěny (§ 327 odst. 3 o. s. ř.)
- odhad sepsaných movitých věcí, nebyl-li přibrán znalec (§ 328 o. s. ř.)
- prodej sepsaných věcí v dražbě (§ 328b o. s. ř.)
- vydání výtěžku z prodaných věcí oprávněným nebo jiným věřitelům, popřípadě složení výtěžku u soudu (§ 331 a 331a o. s. ř.)
- vyklizení nemovitostí, staveb, bytů a jiných místností, odevzdání vyklizených věcí povinnému nebo zletilému příslušníku jeho domácnosti, předání vyklizených věcí do úschovy obci nebo jinému vhodnému schovateli, uložení klíče od bytové náhrady u orgánu obce nebo u soudu, prodej nevyzvednutých věcí a rozdělení výtěžku tohoto prodeje (§ 340 až 344 o. s. ř.)
- odebrání movitých věcí se vším, co k nim patří, povinnému, nebo tomu, kdo je ochoten je vydat, a jejich odevzdání oprávněnému (§ 345 o. s. ř.)

Pravomoc a příslušnost soudu

- § 7 OSŘ určuje pravomoc soudů i pro řízení vykonávací
- Pravomoc soudu je dána tituly pro výkon rozhodnutí
  - Titulem pro výkon rozhodnutí mohou být vedle rozhodnutí vydaných v občanském soudním řízení také rozhodnutí jiných orgánů, event. notářský (a exekutorský zápis) se svolením k vykonatelnosti
  - Výkon rozhodnutí však soudy vedou jen pro území ČR
- Příslušnost soudu
  - § 9 odst. 1 OSŘ - K nařízení a provedení výkonu rozhodnutí je věcně příslušný okresní soud
  - § 252 odst. 1 - místní příslušnost je určena obecným soudem povinného - jinak § 252 odst. 2, 3, 4

Účastníci řízení

- OSŘ účastníky označuje jako oprávněného a povinného
- Oprávněný
  - Procesní strana, která tvrdí v návrhu, že je osobou, které náleží určité oprávnění, vyplývající z předloženého titulu
- Povinný
  - Osoba, která je podle stejného titulu zavázána k plnění nějaké povinnosti
- Postavení účastníků je protikladné
- Způsobilost být účastníkem vykonávacího řízení, procesní způsobilost, zastupování

Manžel povinného

- § 255 odst. 2 OSŘ
  - Účastníkem řízení je také manžel povinného, je-li výkonem rozhodnutí postihován jeho majetek nebo majetek ve společném jmění manželů.

- K rozsahu SJM viz ustanovení občanského zákoníku
- § 262a a 262b
  - Seznam listin o manželském majetkovém právu

Manžel povinného II

- Před nařízením výkonu rozhodnutí na majetek ve společném jmění manželů zjistí soud, zda je v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném podle notářského řádu evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu, anebo dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smluveného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.
- Soud při nařízení výkonu rozhodnutí vychází z obsahu listiny podle odstavce 1, jde-li o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého po jejím zápisu do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu nebo jde-li o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého před jejím zápisem do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a vyslovil-li s tím souhlas oprávněný. Nelze-li zjistit z titulu pro výkon rozhodnutí nebo z listiny podle odstavce 1, že závazek vznikl po zápisu listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, má se za to, že závazek vznikl před zápisem listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu.

Manžel povinného III

- V ostatních případech lze výkon rozhodnutí nařídit i na majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že byl zákonný režim společného jmění manželů změněn.
- Jde-li o vydobytí dluhu, který patří do společného jmění manželů, nebo dluhu povinného, pro který lze nařídit výkon rozhodnutí na majetek ve společném jmění manželů, lze vést výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu.

Účastník pro určitý úsek řízení

■ Plátce mzdy

- Pokud žádá, aby soud určil, jaká částka má být povinnému v příslušném výplatním období sražena ze mzdy

■ Dlužník povinného

- Pokud žádá soud o rozvržení sražené částky jednotlivým oprávněným, kteří se domohli postupně nařízení výkonu rozhodnutí přikázáním pohledávky proti těmž povinnému

■ Dražitelé

- Při výkonu rozhodnutí prodejem nemovitosti za podmínek stanovených zákonem

■ Spoluvlastníci

- Při rozdělení výtěžku po prodeji movitých věcí

Soudní exekutor

- Výkon rozhodnutí lze vést v řízení o výkon rozhodnutí dle části šesté OSŘ anebo v exekučním řízení dle exekučního řádu
- Soudní exekutor
  - Vykonává exekuční činnost ve svobodném povolání
  - Přenos pravomocí státu na exekutory
- Soudy
  - Rozlišovat vykonávací řízení soudní - výkon rozhodnutí dle OSŘ
  - A soudní řízení exekuční - úkony soudu, avšak dle EŘ

Soudní exekutor

- Exekuční řád deleguje část pravomoci soudu na nezávislého a nestranného exekutora
- Exekutor vykonává činnost za úplatu (svobodné povolání) a má postavení veřejného činitele
- Stojí v čele exekutorského úřadu zřizovaného ministrem spravedlnosti
- Počet exekutorských úřadů je určen na základě principu *numerus clausus*.

Předpoklady jmenování exekutorem

- Státní občanství ČR
  - Plná svéprávnost
  - Úplné vysokoškolské vzdělání v oboru právo
  - Bezúhonnost
  - Vykonání alespoň tříletou exekutorskou praxi
  - Složení exekutorské zkoušky
-
- Exekutora jmenuje do exekutorského úřadu ministr na základě výběrového řízení do 1 měsíce od ukončení tohoto řízení, a to do sídla v obvodu okresního soudu.

Zaměstnanci exekutora

■ Koncipient

- Komora zapíše do seznamu koncipientů na návrh exekutora občana České republiky, který splňuje podmínky uvedené v § 9 odst. 1 písm. a) až c) EŘ a je v pracovním poměru u exekutora.

■ Kandidát

- Komora na základě písemné žádosti koncipienta zapíše do seznamu kandidátů toho, kdo je ke dni zápisu zapsán v seznamu koncipientů a u koho nenastal důvod k jeho vyškrtnutí, vykonal alespoň tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku.

■ Vykonavatel

- Vykonavatelem exekutora může být občan České republiky, který je plně svéprávný, je bezúhonný, má úplné středoškolské vzdělání, je v pracovním poměru u exekutora po dobu nejméně 6 měsíců a složil kvalifikační zkoušku vykonavatele exekutora.

Samospráva exekutorů

- Exekutorská komora České republiky se sídlem v Brně
- Má tyto orgány:
  - sněm
  - prezidium
  - prezidenta
  - revizní komisi
  - zkušební komisi
  - kontrolní komisi
  - kárnou komisi
- Kárné řízení proti kandidátovi a koncipientovi dle EŘ
- Kárné řízení proti exekutorovi dle zákona č. 7/2002 Sb.

Činnost soudního exekutora

- Exekuční činnost
- Další činnost
  - Exekutor může v rámci další činnosti poskytovat právní pomoc oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční činností a další činností, provádět autorizovanou konverzi dokumentů podle zvláštního právního předpisu, sepisovat listiny a vykonávat jinou činnost, stanoví-li tak tento zákon
  - Exekutor může v souvislosti s exekučním, soudním nebo jiným řízením přijímat do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci.
  - Exekutor může též provést dražbu movité či nemovité věci na návrh vlastníka či osoby oprávněné disponovat s věcí.
  - Na základě pověření soudu nebo státního zástupce zjišťuje exekutor majetek podléhající podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění a osobně nebo prostřednictvím jiné osoby vykonává správu takového majetku. Při evidenci spravovaného majetku postupuje exekutor přiměřeně jako při evidenci věcí převzatých do úschovy.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí

Výzva k dobrovolnému splnění povinnosti

- § 259 OSŘ
  - Návrh oprávněného
  - Před návrhem na nařízení výkonu rozhodnutí
  - Účelnost
- Předseda senátu
  - Předvolá povinného
  - Vyzve povinného k dobrovolnému splnění povinnosti

Pomoc soudu

■ § 260 OSŘ

- Jde-li o vymáhání výživného pro nezletilé dítě, poskytne soud na žádost účastníka pomoc při zjišťování bydliště toho, komu z rozhodnutí vyplývá povinnost.
- Na žádost účastníka, kterému rozhodnutí přiznává právo na zaplacení peněžité částky, dotáže se soud toho, komu je zaplacení peněžité částky uloženo, zda a od koho pobírá mzdu nebo jiný pravidelný příjem, popřípadě u kterého peněžního ústavu má své účty a jaká jsou čísla těchto účtů.
- Dotázaný je povinen odpovědět soudu do jednoho týdne od doručení dotazu. Nesplní-li tuto povinnost nebo uvede-li v odpovědi nepravdivé nebo neúplné údaje, může mu soud uložit pořádkovou pokutu.

Prohlášení o majetku

■ § 260a - 260h OSŘ

- Kdo má vykonatelným rozhodnutím přiznanou peněžitou pohledávku, může soudu před podáním návrhu na výkon rozhodnutí navrhnout, aby předvolal povinného a vyzval ho k prohlášení o majetku.
- Oprávněný je povinen doložit listiny prokazující, že pohledávka nemohla být uspokojena ani za pomoci § 260 OSŘ příkázáním pohledávky z účtu, a stejnopis rozhodnutí (nebo jiné listiny).
- Ten, kdo byl k prohlášení o majetku předvolán, je povinen se dostavit k soudu osobně.

Prohlášení o majetku

- Předvolání k prohlášení o majetku musí obsahovat
  - účel výslechu
  - poučení o následcích, jestliže prohlášení bude odmítnuto nebo jestliže v něm budou uvedeny nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje
  - event. výzvu k předložení seznamu majetku
- Před zahájením výslechu soud předvolaného vyzve, aby uvedl úplné a pravdivé údaje o majetku povinného, a znovu ho poučí o následcích nesplnění této povinnosti a o následcích odepření prohlášení.

Prohlášení o majetku

- V prohlášení o majetku je předvolaný povinen uvést
  - plátce mzdy nebo jiného příjmu postižitelného srážkami ze mzdy a výši tohoto nároku
  - peněžní ústavy, u nichž má účty, výši pohledávek a čísla účtů
  - dlužníky, u nichž má jiné peněžité pohledávky, důvod a výši těchto pohledávek
  - osoby, vůči nimž má jiná majetková práva nebo majetkové hodnoty, jejich důvod a hodnotu
  - movité věci (spoluvlastnický podíl na nich) povinného a kde, popřípadě u koho se nacházejí
  - nemovitosti (spoluvlastnický podíl na nich) povinného
  - podnik povinného a jeho části a kde se nachází

Prohlášení o majetku

- O výsledku předvolaného soud vyrozumí oprávněného
- Oprávněný může předvolanému klást otázky jen se souhlasem soudu

- Právní jednání povinného týkající se jeho majetku, které učinil poté, co bylo předvolanému doručeno předvolání k prohlášení o majetku, jsou vůči oprávněnému neúčinné.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Předpoklady pro nařízení výkonu rozhodnutí

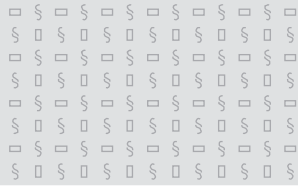
Předpoklady pro nařízení výkonu rozhodnutí

- Exekuční titul
- Vykonatelnost
- Doložka vykonatelnosti

Exekuční titul

- Rozhodnutí civilních soudů
- Dále podle § 274 OSŘ a § 40 EŘ:
  - rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají právo nebo postihují majetek;
  - rozhodnutí soudů ve správním soudnictví;
  - rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených;
  - rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených;
  - notářské a exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti sepsaných podle zvláštních zákonů
  - vykonatelných rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelných smírů;
  - vykonatelných rozhodnutí a výkazů nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení;
  - rozhodnutí orgánů Evropských společenství;
  - jiných vykonatelných rozhodnutí, schválených smírů a listin, jejichž soudní výkon připouští zákon.

Exekuční titul

- Právní účinky exekučního titulu
- Exekuční titul jako prostředek vymezení subjektů, obsahu a rozsahu výkonu rozhodnutí

Exekuční titul

■ § 261a OSŘ:

- Výkon rozhodnutí lze nařídít jen tehdy, obsahuje-li rozhodnutí označení oprávněné a povinné osoby, vymezení rozsahu a obsahu povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí navržen, a určení lhůty ke splnění povinnosti.
- Neobsahuje-li rozhodnutí soudu určení lhůty ke splnění povinnosti, má se za to, že povinnosti uložené rozhodnutím je třeba splnit do tří dnů a, jde-li o vyklizení bytu, do patnácti dnů od právní moci rozhodnutí.

■ Obdobně v § 40 EŘ

Změna v osobě oprávněného a povinného z exekučního titulu

- Po vydání exekučního titulu mohou nastat právní skutečnosti, které znamenají změnu v jeho obsahu.
- § 256 OSŘ
  - Proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze nařídít a provést výkon rozhodnutí, jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo právo z rozhodnutí.
  - Přejednost povinnosti nebo práva lze prokázat jen listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu.
- Obdobně v § 36 EŘ

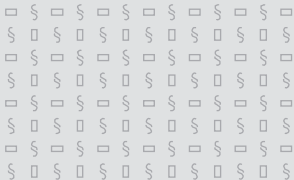

Vydobytí plnění vázaného na podmínku nebo na vzájemnou povinnost

■ § 262 OSŘ

- Jestliže je to, co ukládá rozhodnutí povinnému, vázáno na splnění podmínky nebo na splnění vzájemné povinnosti oprávněného nebo omezené doložením času, lze nařídit výkon rozhodnutí, jen prokáže-li oprávněný, že se podmínka splnila, že sám svou vzájemnou povinnost vůči povinnému již splnil, popřípadě je připraven ji splnit, nebo že nastal doložený čas.
- Je třeba k potvrzení o vykonatelnosti rozhodnutí připojit listinu vydanou nebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, z níž je patrné, že se splnila podmínka, že oprávněný splnil svou vzájemnou povinnost, popřípadě je připraven ji splnit, nebo že nastal doložený čas.

■ Obdobně v § 43 EŘ

Doložka vykonatelnosti

- Také potvrzení o vykonatelnosti
- § 261 odst. 2 OSŘ:
  - K návrhu na výkon rozhodnutí je třeba připojit stejnopis rozhodnutí, opatřený potvrzením o jeho vykonatelnosti. Potvrzením o vykonatelnosti opatří rozhodnutí soud, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně. Stejnopis rozhodnutí není třeba připojit, jestliže se návrh na výkon rozhodnutí podává u soudu, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně.
- Srov. také § 41 EŘ

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí / Exekuční návrh

- Dispoziční zásada a výjimky
- Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí dle části šesté OSŘ
  - § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 OSŘ
  - § 261 odst. 1 OSŘ
    - V návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího **zaplacení peněžité částky** uvede oprávněný, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden.

Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí / Exekuční návrh

■ Exekuční návrh podle EŘ

■ § 38 odst. 1 a 2 EŘ

- V exekučním návrhu musí být označen exekutor, který má exekuci vést, s uvedením jeho sídla. Z návrhu musí být dále patrné, kdo ho činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsán a datován. Kromě toho musí exekuční návrh obsahovat jméno, popřípadě jména, a příjmení účastníků, místo jejich trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince, a popřípadě rodné číslo nebo datum narození účastníků, nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena, a údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil, popřípadě označení důkazů, kterých se oprávněný dovolává.
- K exekučnímu návrhu je třeba připojit originál nebo úředně ověřenou kopii exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ledaže exekuční titul vydal exekuční soud.

Exekuční řízení

- § 253 OSŘ
  - Výkon rozhodnutí soud nařídí zpravidla bez slyšení povinného. Případným slyšením povinného nesmí být zmařen účel výkonu rozhodnutí.
  - Soud nařídí jednání, jen považuje-li to za nutné nebo stanoví-li to zákon.
- § 254 OSŘ
  - Použití ostatních částí OSŘ
  - Poučovací povinnost
  - Přerušování řízení a zmeškání lhůt
  - Odvolání
- § 37 a § 44 EŘ
  - Specifika a odlišnosti řízení dle EŘ
- Při nařízení respektovat vhodnost, přiměřenost a účelnost exekuce

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Specifika právní úpravy v exekučním řádu

Zahájení řízení

- Návrh je nutno podat u soudního exekutora, nikoliv u exekučního soudu
- Podáním návrhu u soudního exekutora je zahájeno exekuční řízení
- Soudní exekutor požádá exekuční soud nejpozději do 15 dnů ode dne doručení návrhu o pověření k provedení exekuce
- Soud provedením **pověří** exekutora do 15 dnů

Generální inhibitorium - § 44a EŘ

- Po doručení vyznění nesmí povinný nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, a udržování a správy majetku.
- Právní úkon (jednání), kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatný. Právní úkon se však považuje za platný, pokud se neplatnosti právního úkonu nedovolá exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel, aby zajistili uspokojení vymáhané pohledávky
- Právní účinky dovolání se neplatnosti nastávají od účinnosti právního úkonu, dojde-li exekuční příkaz nebo jiný projev vůle exekutora, oprávněného, nebo přihlášeného věřitele všem účastníkům právního úkonu, jehož neplatnosti se exekutor, oprávněný nebo přihlášený věřitel dovolává.

Omezení zákazu

- Zrušení zákazu
  - § 44a odst. 2 EŘ
  - Složí-li povinný u exekutora částku ve výši vymáhané pohledávky, nákladů exekuce a nákladů oprávněného, exekutor na návrh povinného zruší rozhodnutím zákaz podle odstavce 1 a podle § 47 odst. 4 EŘ.
- Omezení zákazu
  - § 44a odst. 3 EŘ
  - Na návrh povinného může exekutor rozhodnout o tom, že se zákaz podle odstavce 1 a podle § 47 odst. 4 nevztahuje na majetek, který povinný uvedl v návrhu, jestliže povinný zároveň doloží, že jeho zbývající majetek zjevně a nepochybně postačuje k uhrazení vymáhané pohledávky včetně nákladů oprávněného a nákladů exekuce.
- Vyloučení jediného úkonu
  - § 44a odst. 4
  - S písemným souhlasem exekutora, oprávněného a všech přihlášených věřitelů může povinný k úhradě vymáhané pohledávky, jejího příslušenství, nákladů exekuce či nákladů oprávněného zpeněžit majetek nebo jednotlivé majetkové hodnoty, nejsou-li postiženy jinou exekucí, nejméně však za obvyklou cenu zjištěnou na základě znaleckého posudku splatnou při podpisu smlouvy k rukám exekutora.
- Rozhodnutí exekutora
  - § 44 odst. 4

Exekuční příkaz

- Procesní úkon soudního exekutora
- Určuje způsob provedení exekuce
  - Přiměřenost exekuce
  - Návaznost na § 58 EŘ
  - Součinnost třetích osob
    - § 33 a 34 EŘ
- Náležitosti exekučního příkazu
  - § 48 EŘ
- Doručování exekučního příkazu
  - § 49 odst. 7 EŘ

Exekuční příkaz

- Exekutor poté, co byl pověřen vedením exekuce, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena, a vydá nebo zruší exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí postižen
- Exekutor je povinen v exekučním příkazu zvolit takový způsob exekuce, který není zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše závazků povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění závazků povinného dosaženo.

Koncepční odlišení řízení podle OSŘ a EŘ

- V řízení podle části šesté OSŘ výkon rozhodnutí nařizuje a přímo realizuje civilní soud
- V řízení podle EŘ je nutno vymezit vztah mezi soudním exekutorem jako subjektem, který exekuci realizuje, a exekučním soudem, který na průběh exekuce dohlíží

Průběh vykonávacího řízení podle části šesté OSŘ

SOUD

Návrh na
nařízení
výkonu

Soudní
rozhodování

Faktická
realizace

Návrh musí mj.
obsahovat
vymezení způsobu,
kterým má být
výkon proveden, a
informace o majetku
povinného, který má
být postižen

Soud rozhoduje
usnesením, v němž
je specifikován
způsob výkonu a
majetek povinného,
který bude dotčen

Dotčeného majetku
se týká speciální
inhibitorium (zákaz
dispozice)

Nevýhody řízení podle OSŘ

- § 261 odst. 1 OSŘ:
  - V návrhu na výkon rozhodnutí uvede oprávněný rodné číslo povinného, je-li mu známo. V návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky uvede oprávněný, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden.
  - Navrhuje-li oprávněný výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, označí v návrhu toho, vůči komu má povinný nárok na mzdu (plátce mzdy). Navrhuje-li oprávněný výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, označí v návrhu peněžní ústav a číslo účtu nebo jiný jedinečný identifikátor, z něhož má být pohledávka odepsána; označí-li oprávněný více účtů povinného u téhož peněžního ústavu, uvede také pořadí, v jakém z nich má být pohledávka odepsána. Navrhuje-li oprávněný výkon rozhodnutí příkázáním jiné peněžité pohledávky, označí v návrhu osobu, vůči které má povinný pohledávku (dlužník povinného), a uvede důvod pohledávky.

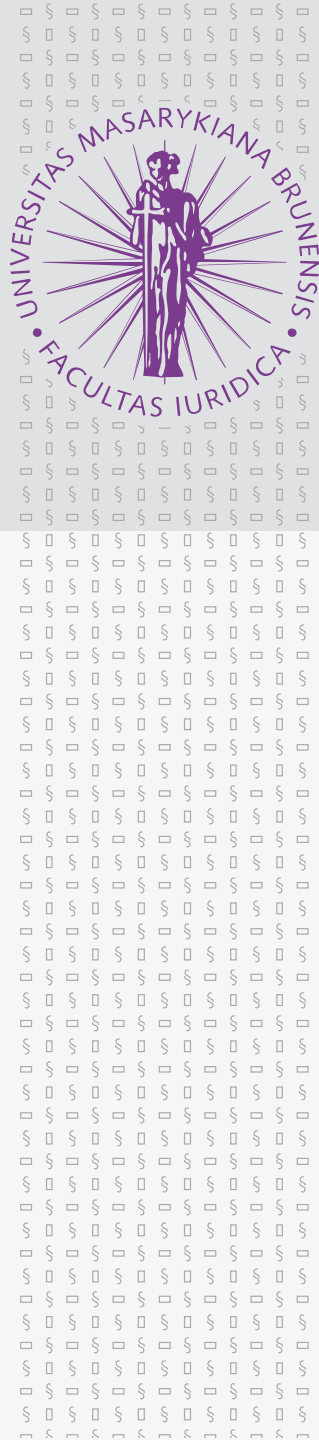
Nevýhody řízení podle OSŘ

- Zajištění zdrojů informací o majetku povinného?
  - Jedině § 260 nebo § 260a až 260h OSŘ
- Na majetek se vztahují pouze účinky speciálního inhibitoria, tj. zákazu dispozice pouze s dotčeným (nikoliv veškerým) majetkem
- Nezainteresovanost zaměstnanců soudu na výsledků (?)

Výhody řízení podle EŘ

- § 38 EŘ
  - Nežádá konkrétní způsob exekuce, není tudíž povinen poskytnout informace o majetku povinného
- § 33 až 33e EŘ
  - Součinnost třetích osob
- § 44a
  - Generální inhibitorium
- § 71a
  - Pozastavení výkonu řídičského oprávnění

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Způsoby výkonu rozhodnutí

Jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí

■ Peněžité plnění

- Srážky ze mzdy, příkázání pohledávky, prodej movitých a nemovitých věcí, postižení podniku, správa nemovité věci, zřízení soudcovského zástavního práva k nemovité věci, pozastavení řidičského oprávnění

■ Nepeněžité plnění

- Vyklopení, odebrání věci movité, rozdělení společné věci, provedení prací a výkonů
- Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí
- Výkon rozhodnutí ve věci domácího násilí

Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí - § 500 a násl. ZZŘS

- Soud vyzve povinného, aby splnil svoji povinnost dobrovolně a poučí ho o následcích
- Soud může požádat též příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí, aby vedl povinného k dobrovolnému plnění soudního rozhodnutí

Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí

■ Je-li to účelné, může soud

- tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o péči o nezletilé dítě, popřípadě o úpravě styku s ním anebo rozhodnutí o navrácení dítěte, nařídit první setkání s mediátorem v rozsahu 3 hodin,
- nejsou-li dány podmínky pro změnu rozhodnutí, stanovit plán navykacího režimu, je-li to v zájmu dítěte;
- rozhodnout o uložení povinnosti osobám, mezi kterými má být styk realizován, styk vykonávat pod dohledem orgánu sociálně-právní ochrany dětí,
- nařídit povinnému setkání s odborníkem v oboru pedopsychologie.

Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí

- Udělení pokuty
- Nesplní-li, soud může:
  - Nařídit odnětí dítěte a jeho předání tomu, u nějž má dítě být

Výkon rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí

- § 492 a násl. ZZŘS
- Návaznost na předběžná opatření
  - Vykázání, odebrání klíčů a vydání zákazu styku s uvedenými osobami
  - Spolupráce se státními orgány
  - Nutnost poskytnout možnost pro vyzvednutí věcí, cenností a dokumentů
- Poruší-li povinný uložené povinnosti, soud nařídí na návrh oprávněného výkon rozhodnutí podle § 351 - ukládání pokut

Výkon rozhodnutí/exekuce na peněžitá plnění

Srážky ze mzdy

- Srážky se provádí z čistého příjmu
- § 299 odst. 1:
  - Výčet příjmů, z nichž je možné srážet
  - Př. Nemocenské, důchody, stipendia apod.
- Soud přikáže plátcí mzdy, aby prováděl srážky a nevyplácel je povinnému
  - Arrestatorium
- Po nabytí právní moci usnesení oznámí soud tuto skutečnost plátcí, který vyplatí srážky oprávněnému

Srážky ze mzdy

- Tzv. nepostižitelné částky („základní“ částka)
  - Nařízení č. 595/2006 Sb.
  - Základní nepostižitelná částka je rovna úhrnu dvou třetin součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu na osobu povinného, a jedné čtvrtiny nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné.
- Třetinový systém
  - Otázka motivace zúčastněných subjektů
- Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, činí součet částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu.
- Poddlužnická žaloba
- Povinnost nového zaměstnavatele

Příkazání pohledávky

- Z účtu u peněžního ústavu - § 303 a násl. OSŘ
- Inhibitorium: Zákaz povinnému, aby disponoval s prostředky na účtu
- Arrestatorium: Příkaz peněžnímu ústavu, aby zablokoval na účtu povinného prostředky do výše vymáhané pohledávky
- Doručení - Nejdříve peněžnímu ústavu
- Po doručení lze již vyplatit pouze mzdy zaměstnancům povinného za termín následující po dni doručení a částka ve výši dvojnásobku životního minima - dnes 6 820,- Kč
- Odepsání prostředků z účtu provede peněžní ústav po oznámení o právní moci
- Platí pro prostředky jsoucí na účtu při doručení usnesení a další prostředky přispané na účet do šesti měsíců ode dne doručení usnesení
- Poddlužnické žaloby

Přikázání pohledávky

- Přikázat lze i jiné pohledávky - § 312
- Přikázat lze i jiná majetková práva - § 320
- Právní úprava je obdobná s přikázáním pohledávky z účtu

Příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu

- Zrušen k 1. lednu 2013

Správa nemovité věci

- § 320b - 320j OSŘ
- Od 1. ledna 2013 na základě novely provedené zákonem č. 396/2012 Sb.
- Bude přicházet do úvahy tam, kde není nezbytné pro vymožení pohledávky oprávněného přikročit přímo k prodeji nemovité věci povinného.
- Vykonává přímo soud (exekutor), ale lze také ustavit správce
- EŘ neobsahuje žádné speciální ustanovení

Nařízení výkonu správou

- Předpoklady pro nařízení
  - Správou lze uspokojit vymáhanou pohledávku
  - Je doloženo vlastnické právo povinného
- Při nařizování se vychází ze stavu v době zahájení řízení

- Návrh dalšího oprávněného na nařízení výkonu rozhodnutí správou téže nemovité věci podaný u příslušného soudu dříve, než soud pravomocně rozhodl o nařízení výkonu rozhodnutí, se považuje za přistoupení k řízení. Další oprávněný musí přijmout stav řízení, v němž je při jeho přistoupení.

Zákazy ukládané povinnému

- V usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí soud povinnému
  - a) zakáže, aby po doručení usnesení nemovitou věc převedl na někoho jiného nebo ji zatížil,
  - b) zakáže, aby přijímal užitky či plody plynoucí z nemovité věci,
  - c) přikáže, aby do 15 dnů od doručení usnesení sdělil, zda a kdo nemovitou věc užívá, zda a kdo má uzavřenu nájemní či pachtovní smlouvu k nemovité věci nebo její části, zda je nemovitá věc zatížena věcným břemenem nebo výměnkem a komu takové právo svědčí, jde-li o práva nezapsaná v katastru nemovitostí,
  - d) přikáže, aby do 15 dnů od doručení usnesení sdělil, jak a kým jsou zajištěny dodávky služeb spojených s užíváním a správou nemovité věci a zda, kým a v jakém rozsahu je nemovitá věc pojištěna,
  - e) přikáže, aby do 15 dnů od doručení usnesení sdělil, zda jsou ohledně nemovité věci vedeny spory či jiná řízení, a
  - f) přikáže, aby soudu umožnil kdykoliv nahlížet do účetních záznamů, smluv a dalších písemností týkajících se nemovité věci a bez omezení vstupovat do všech prostor.

Správa nemovité věci

- Správu nemovité věci vykonává soud.
  - Jednotlivé úkony může na základě pověření soudce provést vykonavatel nebo jiný zaměstnanec soudu.
- Vyžaduje-li to charakter nemovité věci, soud ustanoví správce.
  - Ustanovení § 338i až 338l zde platí obdobně.
- Podání návrhu na zahájení správního či soudního řízení týkajícího se nemovité věci a jednání příslušející v takovém řízení povinnému provádí namísto povinného soud. Právní jednání související s nemovitou věcí provádí namísto povinného soud.
- Soud činí vhodná opatření, aby nemovitá věc byla řádně a úspěšně hospodářsky užívána, zejména přikáže dlužníkovi povinného, aby plody a užitky plynoucí z nemovité věci skládal na jím určený účet, a zakáže mu, aby je poskytoval povinnému, provedl na ně započtení nebo s nimi jinak nakládal.

Příjmy a výdaje

- Příjmy, které soud získal správou nemovité věci, se po odečtení výdajů odevzdají oprávněnému k uspokojení jeho vymáhané pohledávky.
- Výdaje se uhrazují v tomto pořadí:
  - a) náklady správy nemovité věci,
  - b) plnění, která vyplývají z pojistných smluv a ze smluv, kterými jsou zajištěny dodávky služeb spojených s užíváním a správou nemovité věci,
  - c) náklady na udržování a nutné opravy nemovité věci,
  - d) náklady řízení týkajícího se nemovité věci,
  - e) daň z nemovitostí za dobu, po kterou trvá správa nemovité věci.
- Výplatu výtěžku správy odevzdává soud oprávněnému každé 3 měsíce, nedohodnou-li se na delší lhůtě.

Prodej movitých věcí

- § 321 a násl. OSŘ
- Mobilární exekuce
- Vyloučení věcí v § 321 a § 322
- Soupis vykonavatelem
  - Zákaz dispozice s těmito věcmi
  - Oprávnění vykonavatele, povinnost strpění

Prodej movitých věcí

- Odhad ceny - vykonavatel, event. znalec
- Dražba
  - Dražební vyhláška
  - Provádí vykonavatel
  - Minimálně třetina odhadu
- Výplata dle pořadí
  - Pořadí, v jakém soud provádí výplatu jednotlivých pohledávek, se řídí dnem, kdy došel soudu návrh na nařízení výkonu rozhodnutí pro jednotlivé pohledávky anebo přihláška dalšího oprávněného či dalšího věřitele
  - Pro pořadí zástavního práva a zajišťovacího převodu práva je rozhodující den jejich vzniku.

Prodej movitých věcí

- Platí i pro hotovost, cenné papíry a listiny, z nichž vyplývá povinnost plnění

Prodej nemovité věci

- § 335 a násl. OSŘ
- Zákaz povinného disponovat s nemovitou věcí
- Soud povinnému uloží, aby soudu do 15 dnů od doručení usnesení oznámil, zda a kdo má k nemovité věci předkupní právo, s poučením, že při neoznámení povinný odpovídá za škodu tím způsobenou
- Po právní moci soud doručí usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí osobám, o nichž je mu známo, že mají k nemovité věci předkupní právo, věcné právo nebo nájemní právo, finančnímu úřadu a obecnímu úřadu, v jejichž obvodu je nemovitá věc a v jejichž obvodu má povinný své bydliště (sídlo, místo podnikání), a vyvěsí je na úřední desce soudu. O tom, že usnesení nabylo právní moci, soud vyrozumí příslušný katastrální úřad.

Prodej nemovité věci

- Odhad znalcem
- Dražba
  - Minimálně dvě třetiny odhadu
  - Předkupní práva
  - Provádí soudce
  - Pořadí dle § 337c
- Nový institut - předražek - § 336ja

Zřízení soudcovského (exekutorského) zástavního práva na nemovité věci

- § 338b a násl. OSŘ
- Nejde o okamžité plnění, ale o zajištění přednosti na eventuálním budoucím prodeji
- Zřízení soudcovského zástavního práva se zaznamenává podle zvláštních předpisů do katastru nemovitostí.
- Výhoda proti smluvnímu zástavnímu právu
  - Časová
    - Bylo-li pro vymáhanou pohledávku již dříve zřízeno zákonné nebo smluvní zástavní právo, řídí se pořadí soudcovského zástavního práva pořadím tohoto zástavního práva.
  - Platí i pro další vlastníky nemovité věci, kteří ji nabyli smluvně

Pozastavení řídičského oprávnění

- § 71a EŘ
- Upraveno pouze v EŘ - zvolit tento způsob lze pouze pro výkon rozhodnutí o výživě nezletilého dítěte
- Priorita doručování - nejdříve povinnému, poté orgánu vedoucímu registr řidičů
- Exekutor zruší exekuční příkaz pozastavením řídičského oprávnění,
  - prokáže-li povinný, že k uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, nezbytně potřebuje své řídičské oprávnění, nebo
  - zaplatí-li povinný nedoplatek výživného na nezletilé dítě

Výkon rozhodnutí/exekuce na nepeněžitá plnění

Vyklizení

- § 340 a násl. OSŘ
- Vykázání osob a vyklizení
  - Věci se předají povinnému anebo zletilému příslušníku jeho domácnosti
  - Není-li jich, odevzdají se věci do úschovy

Vyklizení

- Soud vyrozumí povinného předem. Vyrozumí o tom rovněž oprávněného a příslušný orgán obce
- Nevyzvedl-li si povinný věci u obce nebo schovatele do šesti měsíců ode dne, kdy byly uschovány, budou prodány na návrh obce (schovatele) podle ustanovení o prodeji movitých věcí.

Odebrání věci

- § 345 a násl. OSŘ
- Povinnost povinného vydat
- Lze se domáhat i po třetí osobě, která má věc u sebe
- Věc individuálně určená
- Oprávnění vykonavatele

Rozdělení společné věci

- § 348 a násl. OSŘ
- Rozdělení prodejem
  - Obdoba s prodejem movitých či nemovitých věcí
- Rozdělení jinak než prodejem
  - Př. Vytyčení hranic pozemků apod.

Provedení prací a výkonů

- § 350 a násl. OSŘ
- Zastupitelná plnění
  - Plnění provede někdo jiný - na náklady povinného
- Nezastupitelná plnění
  - Opakované ukládání pokut, první až do výše 100 tisíc Kč, další neomezeně
- Obnovení předešlého stavu
  - Na náklady povinného

Děkuji za pozornost.